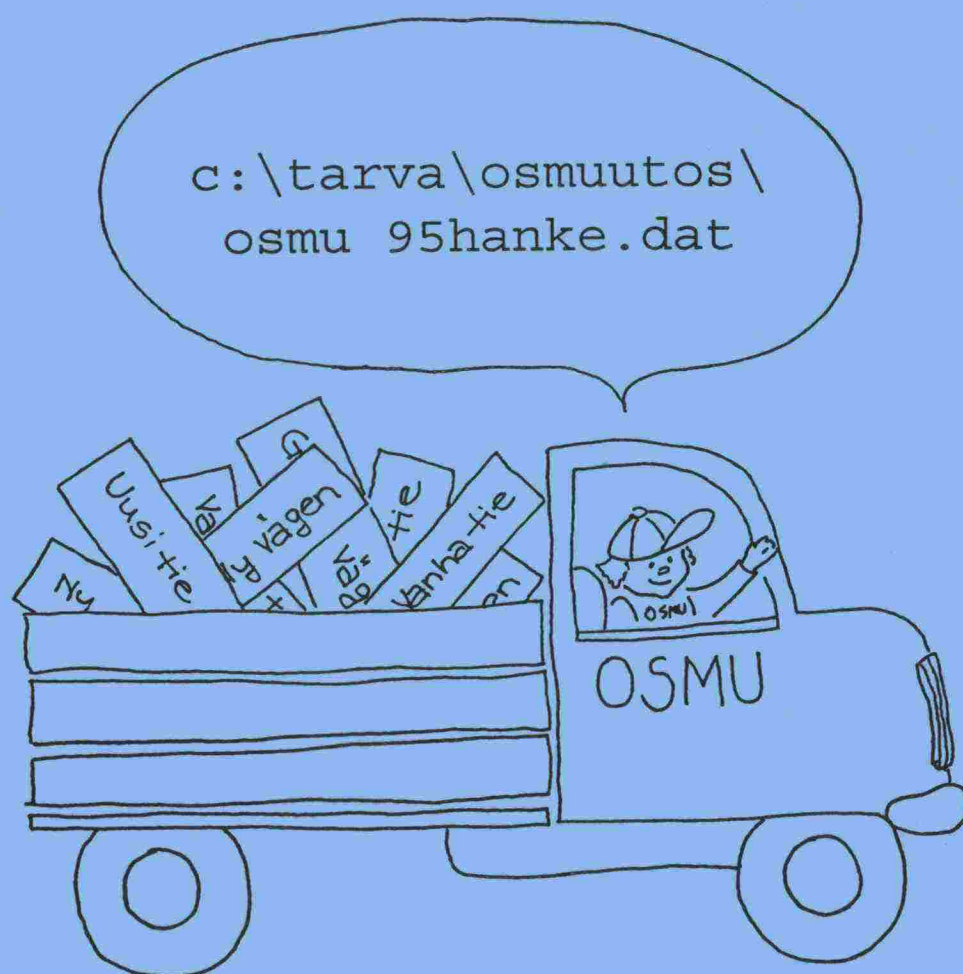

Tielaitos

OSMUn käyttöohje

TARVA-eräajotiedostojen tieosoitepäivitys

Helsinki 1997

Tiehallinto
Liikenne- ja tiestö-
tiedot

08 TIEL/OSM

Tietelbörs
Kirjasto

Doknro: 970544
Nidenro:

Sisältö

1	Tarkoitus ja soveltuvuus	5
2	OSMU-ohjelmistolevykkeen sisällys, asennusohje ja tuki	5
3	Käyttöohjeet	6
3.1	Yleistä	6
3.2	OSMU.EXE	6
	Syöttötiedostot	6
	Käynnistäminen	7
	Tulostiedostot	8
	Virhekoodit	9
3.3	KATSO.EXE	10
3.4	TROSM1.EXE	10
4	Tiivistelmä OSMUn käytöstä	11

1 TARKOITUS JA SOVELTUVUUS

Tieosoitteiden muutosohjelma OSMU on TARVA-ohjelmiston käyttäjän apuvälineeksi tehty ohjelma, joka päivittää TARVAN eräajotiedostojen tierekisteriosoitteet vastaamaan seuraavan vuoden tilannetta.

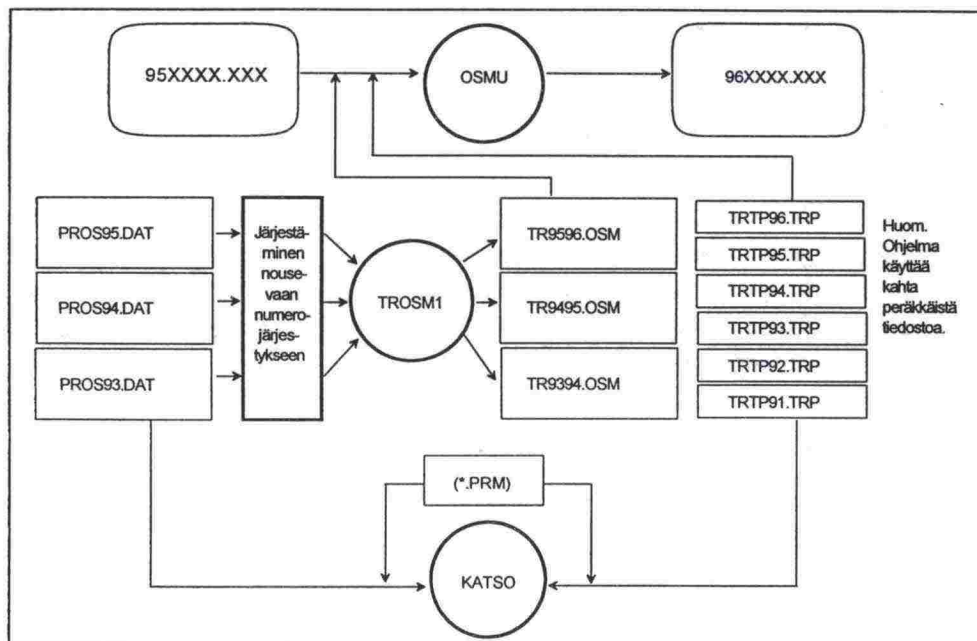
OSMU soveltuu ASCII-muotoisten tieosoitteiden päivitykseen. Tällä hetkellä tierekisterin muutostiedostot on tehty vuosille 1993 - 94, 1994 - 95 ja 1995 - 96. Uudet muutostiedostot ovat vuosittain pyydettävissä tiehallinnon liikenne- ja tiestötiedot -yksiköstä.

2 OSMU-OHJELMISTOLEVYKKEEN SISÄLLYS, ASENNUSOHJE JA TUKI

OSMU-ohjelmistolevyke sisältää seuraavat tiedostot:

- OSMU.SAM Tämä ohje
- OSMU.EXE TARVAN tieosoitteen muutosohjelma
- TR9596.OSM ja TR9495.OSM
Tietuemuotoiset tieosoitteen muutostiedostot järjestettyinä tieosoitteen mukaan nousevaan järjestykseen
- TR9596.PRM Tieosoitteen muutostiedostoihin liittyvä, ohjelman KATSO.EXE käytössä tarvittava parametritiedosto
- TRTP96.TRP, TRTP95.TRP, TRTP94.TRP ja TRTP93.TRP
Tieosapituustiedostot
- TRTP96.PRM, TRTP95.PRM, TRTP94.PRM ja TRTP93.PRM
Tieosapituustiedostoihin liittyvät, ohjelman KATSO.EXE käytössä tarvittavat parametritiedostot
- KATSO.EXE Tietuetiedostojen katseluohjelma
- TROSM1.EXE Tieosoitteen muutostiedostojen muunnosohjelma [PROS9#.DAT -> TR9#9(# + 1).OSM tai TR9#9(# - 1).OSM]
- PROS95.DAT, PROS94.DAT ja PROS93.DAT
ASCII-muotoiset tieosoitteen muutostiedostot, joissa on tiepiireittaiset luettelot tieosoitemuutoksista tilanteesta 1.1.199# tilanteeseen 1.1.199(# + 1)

Tiedostojen väliset suhteet selviävät kuvasta 1.

Kuva 1. OSMU-ohjelmiston osat.

Asenna OSMU näin:

Tee \TARVA-hakemistoon \OSMUUTOS-alihakemisto. (Anna DOS-tilassa \TARVA -hakemistossa komento: \TARVA> **md osmuutos**).

Siirry sitten tähän alihakemistoon (\TARVA> **cd osmuutos**).

Kopioi kaikki OSMUun liittyvät ohjelmat ja tiedostot \TARVA\OSMUUTOS-hakemistoon. (Anna DOS-tilassa \TARVA\OSMUUTOS-hakemistossa komento: \TARVA\OSMUUTOS> **copy a:*.***).

OSMU on valmis käytettäväksi.

Apua OSMUun liittyvissä ongelmissa saat tiehallinnon liikenne- ja tiestötiedot -yksiköstä Jouko Kankaalta tai Juhani Mänttäriltä.

3 KÄYTTÖOHJEET

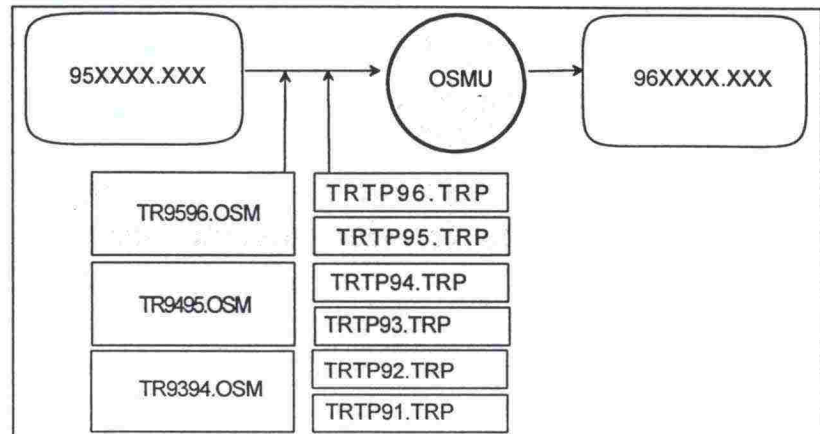
3.1 Yleistä

Kaikissa OSMUun liittyvissä ohjelmissa saat ohjelman käyttöohjeen esille kirjoittamalla \TARVA\OSMUUTOS-hakemistossa ohjelman nimen (esim. osmu) ja painamalla ENTERiä.

3.2 OSMU.EXE

Syöttötiedostot

Välttämättömät OSMUn käyttöön liittyvät tiedostot on merkitty rasterilla kuvan 2.

Kuva2. OSMU ja sen käyttöön liittyvät tiedostot.

OSMU päivittää sellaisia TARVAN eräajotiedostoja ja muita ASCII-muotoisia tieosoitetiedostoja, joissa osoitteet on annettu seuraavassa järjestyksessä: **tienumero, alkupisteen tieosa ja etäisyys, loppupisteen tieosa ja etäisyys**. Numeroiden välissä on tyhjä merkki. Tieosoitteen jälkeen voi rivillä olla myös muuta tekstiä; OSMU-ohjelma sivuuttaa sen ja jättää paikalleen sellaisenaan.

OSMulla päivitettävä tiedosto kannattaa nimetä siten, että **nimen kahtena ensimmäisenä merkinä on lähtötiedoston mukaisen tieosoitepäivämäärän vuosiluvun kaksi viimeistä numeroa** (esim. 95hanke.dat). Tällöin OSMU-ohjelmalle ei tarvitse antaa vuosilukutietoja ajon yhteydessä.

Käynnistäminen

Käynnistä OSMU seuraavanlaisella komentorivillä:

```
\TARVA\OSMUUTOS> osmu c:\tarva\tiedosto.dat tr9#9(#+1).osm /a2 /s /t2 /x
```

Mikäli tiedoston nimessä esiintyy vuosilukutunnus (esim. 95hanke.dat), ei enää tarvitse antaa TR-alkuista samalla vuosiluvulla alkavaa ja OSM-tarkenteista tieosoitteen muutostiedostoa (esim. TR9596.OSM).

Komentorivin lopun ajoparametrit (/A2 /S /T2 /X) ovat vapaaharkintaisia.

Ajoparametrien selitykset:

/A2	Ajoradan numero (1 tai 2, oletusarvona 1). TARVAN eräajotiedostoissa ei ole 2. ajorataa, eli ajoparametria /A2 ei niiden yhteydessä kannata käyttää.
/S	Laskennan seuranta palkkiviivalla. Tämä on kätevä suurissa tiedostoissa.
/T2 tai /T3	Tulostiedoston muoto (1, 2 tai 3, oletusarvona 1). Katso kohta Tulostiedostot (s. 8).
/X	Tulostustiedoston olemassaolon tarkistuksen ohitus.

Yksinkertaisin ja TARVAN eräajotiedostojen tieosoitepäivityksissä suositeltavin komentorivi on siis esim.

\\TARVA\OSMUUTOS> osmu c:\\tarva\\95hanke.dat

Tulostiedostot

OSMU antaa vaihtoehtoisesti kolmentyyppisiä tulostiedostoja:

1. Oletuksena tulostiedostoista (/T1) on tiedosto, johon on päivitetty tieosoitteet ja josta on poistettu virheelliset tieosoitteet. Tulostiedoston tarkentimena on joko alkuperäinen tarkennin tai .TUL. Tulostiedoston voi käyttää sellaisenaan TARVassa vastaavan ajankohdan tietokannan kanssa ja uudestaan OSMUn lähtötiedostona, jos on tarkoitus päivittää osoitteita useamman vuoden yli. Jälkimmäisessä tapauksessa tarkennin .TUL pitää kuitenkin ensin vaihtaa joksikin muuksi. Nimen tai sen tarkentimen muuttaminen käy esimerkiksi DOS-tilassa työhakemistossa seuraavasti:

ren vanhanimi.tul uusinimi.uusitarkennin

2. Tulostiedostotyyppillä kaksi (/T2, tarkentimena .TXT) saadaan ASCII-tiedosto, jossa luvut on erotettu toisistaan pilkulla ja joka sopii mm. EXCEL-, LOTUS123- ja PARADOX-siirtotiedostoksi.
3. Tulostiedostotyyppillä kolme (/T3, tarkentimena .TAR) saadaan virheidenhakutiedosto, joka sisältää lähtötiedoston kaikki rivit. Virheidenhakutiedostoa ei voida käyttää TARVAN eräajoissa, mutta se auttaa epäselvyyksien ratkomisessa.

Jos lähtötiedoston nimen alussa on vuosilukutunnus, tulostiedoston nimi on muutoin sama kuin lähtötiedoston, mutta vuosilukutunnus on päivitetty uuden tieosoitepäivämäärän mukaiseksi. Jos tulostiedostotyyppinä on jokin muu kuin yksi, tarkennin päivittyy tulostiedostotyyppin mukaiseksi.

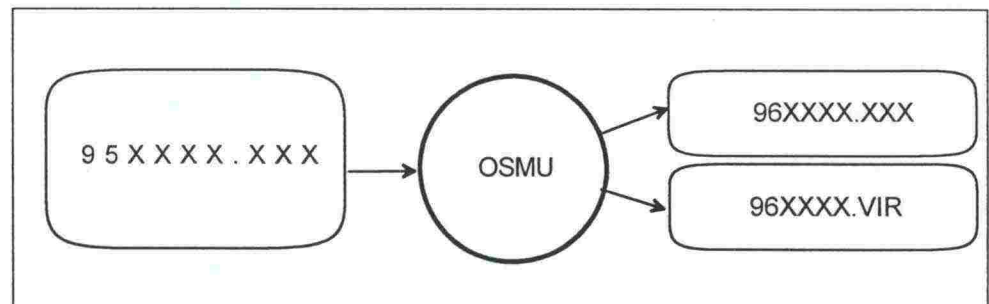
HUOM. Jos tiedoston nimen alussa on joitain muita numeroita kuin vuosiluku, OSMU tulkitsee kaksi ensimmäistä vuosiluvuksi ja päivittää sen tulostiedoston nimeen. Jos OSMUlle antaa vuosilukutunnuksellisen nimen ja sen lisäksi vuosilukutunnuksen kanssa ristiriitaisen tieosoitteen muutostiedoston TR9#9(#+1).OSM, on tieosoitteen muutostiedosto vahvempi ja OSMU päivittää tulostiedoston nimen sen mukaisella vuosiluvulla.

Jos lähtötiedoston nimen alussa ei ole vuosilukutunnusta tai muita numeroita, tulostiedoston nimessä on sama alkuosa kuin lähtötiedostolla, mutta tarkennin on valitun tulostiedoston mukainen (.TUL, .TXT tai .TAR). Tarkentimien eri vaihtoehdot on koottu *taulukkoon 1*.

Taulukko 1. OSMUn tulostiedostojen tarkentimet.

Tulostiedostotyyppi	Lähtötiedoston nimi	Tulostiedoston tarkennin
ei mitään	Vuosilukutunnuksellinen	sama kuin vanha
	Muu	.TUL
/T1	Vuosilukutunnuksellinen	sama kuin vanha
	Muu	.TUL
/T2	Vuosilukutunnuksellinen	.TXT
	Muu	.TXT
/T3	Vuosilukutunnuksellinen	.TAR
	Muu	.TAR

Varsinaisen tulostiedoston lisäksi OSMU antaa tiedoston, johon on merkitty virheilmoitukset. Tämän tiedoston nimen alkuosa on sama kuin tulostiedoston, mutta sen tarkennin on .VIR (kuva 3).

Kuva 3. OSMUn lähtö- ja tulostiedostot.

Virhekoodit

OSMUn antamat virhekoodit ovat seuraavat:

1. Hakuvälin tieosoitteessa virheitä.
3. Muutososoite puuttuu (yleinen tie lakkautettu).
4. Hakuosoitteen tienumero on pienempi kuin tieosapituustiedoston ensimmäisen tien numero.
5. Hakuvälin loppuosoite on pienempi kuin tien alkupisteen osoite.
6. Hakuosoitteen tienumero puuttuu tieosapituustiedostosta.
7. Hakuvälin alkuosoite on suurempi kuin tien päätepisteen osoite.
8. Hakuosoitteen tienumero on suurempi kuin tieosapituustiedoston viimeisen tien numero.
9. Muutosvälin alkuosoitteen tieosa puuttuu tieosapituustiedostosta.

10. Muutososoitteen tienumero puuttuu tieosapituustiedostosta.
11. Muutosvälin alkuosoitteen etäisyyslukema on suurempi kuin ensimmäisen tieosan pituus.
12. Muutosvälin etäisyys alkuosoitteesta on suurempi kuin tien pituus.
13. Muutososoite ei ole muutosjaksolla.
14. Hakuvälin alku- ja loppupisteet sijaitsevat uudessa osoitejärjestelmässä kahdella erinumeroisella tiellä.

Virhekoodeissa esiintyvien käsitteiden määrittelyt:

Muutosjakso: tieosuus, jonka alku- ja loppukohtien tieosoitteet tunnetaan sekä vanhassa että uudessa osoitejärjestelmässä.

Muutostiedosto: tierekisterin PROS9#.DAT-tyyppinen osoitteenmuutostiedosto, jossa yksi rivi edustaa yhtä muutosjaksoa.

Hakuosoite: toimenpiteen vaikutusalueen alku- ja loppupisteen (vanhan osoitejärjestelmän mukainen) tieosoite.

Hakuväli: (vanhan osoitejärjestelmän mukainen) toimenpiteen vaikutusalue.

Muutososoite: hakuosoitetta vastaava uuden osoitejärjestelmän mukainen tieosoite.

Muutosväli: uuden osoitejärjestelmän mukainen toimenpiteen vaikutusalue.

3.3 KATSO.EXE

KATSO-ohjelmaa käytetään tieosoitteen muutostiedostojen (esim. TR9596.OSM) ja tieosapituustiedostojen (esim. TRTP95.TRP) katseluun (kuva 1).

Käynnistä ohjelma seuraavanlaisella komentorivillä:

```
\TARVA\OSMUUTOS> katso tr9596.osm
```

Tarvitsemakseen parametritiedostoksi ohjelma tunnistaa sellaisen oletushakemistossa olevan tiedoston, jolla on sama nimen alkuosa kuin katseltavalla tiedostolla, mutta tarkennin on .PRM. Kaikki tieosapituustiedostojen parametritiedostot ovat ohjelmistolevykkeellä ja tieosoitteenmuutostiedoston parametritiedoston voi kopioida tiedostosta TR9596.PRM vain nimen alkuosaa muuttamalla. Ohjelman ohjausnäppäimet löydät näytön alareunasta.

3.4 TROSM1.EXE

TROSM1-ohjelmaa tarvitaan, jos halutaan tehdä uusia tieosoitteen muutostiedostoja [TR9#9(# + 1).OSM tai TR9#9(# - 1).OSM] (kuva 1). Kahden peräkkäisen vuoden väliset tieosoitteiden muutokset muodostetaan tierekisterin tieosoitteen muutostiedostosta (esim. PROS95.DAT sisältää muutokset tieosoitetilanteesta 1.1.1995 tilanteeseen 1.1.1996).

Ennen kuin TROSM1-ohjelmaa käytetään, täytyy edellä mainittu tieosoitteen muutostiedosto järjestää muutosjakson alkukohdan tieosoitteen mukaan nousevaan numerojärjestykseen esimerkiksi DOSin käskyllä **sort**. TROSM1-ohjelma muuntaa järjestetyn tiedoston tietuemuotoon. Palvelutiedostojen järjestäminen ja muuntaminen tietuemuotoon on välttämätöntä, koska ohjelma OSMU.EXE käyttää muutosjaksojen haussa ns. puolitushakumenettelyä.

TROSM1-ohjelma käynnistetään seuraavanlaisella komentorivillä:

```
\TARVA\OSMUUTOS> trosm1 pros9#.dat tr9#9(# + 1).osm
```

Jos halutaan päivittää tieosoite käänteiseen suuntaan (esim. tieosoitetilanteesta 1.1.1996 tilanteeseen 1.1.1995), käytetään TROSM1-ohjelman ajoparametria /V. Tämä kuitenkin edellyttää muutamia toimenpiteitä. Niistä löydät tarkempia tietoja TROSM1-ohjelman helpistä komennolla:

```
\TARVA\OSMUUTOS> trosm1
```

4. TIIVISTELMÄ OSMUN KÄYTÖSTÄ

OSMU päivittää TARVAN eräajotiedostoja ja muita ASCII-muotoisia tieosoitetiedostoja, joissa osoitteet on annettu järjestyksessä: tienumero, alkupisteen tieosa ja etäisyys, loppupisteen tieosa ja etäisyys. Numeroiden välissä on tyhjä merkki.

OSMulla päivitettävä tieosoitetiedosto kannattaa nimetä siten, että nimen kahtena ensimmäisenä merkinä on lähtötiedoston mukaisen tieosoitepäivämäärän vuosiluvun kaksi viimeistä numeroa (esim. 95hanke.dat).

Yksinkertaisin ja TARVAN eräajotiedostojen tieosoitepäivityksissä suositeltavin komentorivi on siis esim.

```
\TARVA\OSMUUTOS> osmu c:\tarva\95hanke.dat
```

```
(tai \TARVA\OSMUUTOS> osmu c:\tarva\tiedosto.dat tr9596.osm )
```

OSMUn vaihtoehtoisista tulostiedostoista on tarkempia tietoja sivulla 8.